

Szerkesztőségi iroda:

R.-szombat, Losonczy ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadtnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyilttér-
és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petitsor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legez-
szerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

A „magyarországi tót közművelődési egyesület.”

I.

Mig a magyar latinul beszélt, s németül gondol-
kozott, az országban lakó nem magyar ajkuak egyike
sem panaszkodott a magyarok ellen, amint azonban
e század második negyedében a magyar, — hosszú
álmából néhány jelese által felráztatván — egy nem-
zethez méltó módon magáról életjelt adni kezdett, a
tót ajku lakosság között azonnal akadtak exaltált
„Jozefi“-ek, „Kollár“-ok, kik a tót ajkuak részére kül-
lön politikai jogokat vindicálva a helyett, hogy a
magyarországi tót nép szellemi szükségleteinek kielé-
gítéséről gondoskodtak volna, panszlávisztikus izgatá-
saikkal arra törekedtek, hogy Magyarország tótajku
lakóit, kik történelmi bagyományok folytán hazájuk-
hoz ragaszkodnak, ezen ragaszkodásukban megingas-
sák, s szívükbe a magyar haza, a magyar faj elleni gyű-
löletet ültessék, — s hogy célzt érjenek, hogy a magyar-
országi tótok megbeesülhetlen hazafias érzülete előtt
mindent, ami magyar, gyűlöletessé tegyenek felhasznált-
tak szöszéket, iskolát és sajtót, nem mulh tván el di-
csőteni szent Oroszországot.

Miaél nagyobb tért foglaltak el ezen izgatások,
annál jobban kitűnt, hogy az egyes „primipilusok“
működése, korántsem a magyar tótajkuak közművelő-
dési, hanem saját egyéni érdekei előmozdítására
törekedett. Ezen állítás kétségbevonhatlan bizonyíté-
kál szolgál a Bach-rendszer, a midőn — a magyar
forradalmi mozgalmak ellensúlyozása végett fegyvert
ragadott — egyes panszláv „notabilitás“ az új rend-
szer folytán, — pro fidelibus servieis — különféle
alkalmazást nyervén, az izgatással teljesen felhagytak, —
midőn pedig hazánk törvényes jogai elismertettek, az
alkotmány helyreállított s a hazaellenes panszláv
korifeusok hatalmukból kifittyentek, — az izgatások is-
mét lángra lobbantak mindenfelé.

T Á R C Z A.**Megyei gyűlés.**

Megnyitván a gyűlést a főispán ur — akárom mondani
megnyitván a tánczot a háziasszony ó méltósága, a lábál
tett ezen inditványt senki nem ellenezte, hanem mindenki
egyhangulag vagyis kétlábulag hozzájárult a szép kezdemé-
nyező akaratahoz. Pedig azt szokták mondani a nőkről, hogy
nincsenek soha egy véleményen — ime lám még csak ellent-
mondó hangot se hallottunk; az igaz, hogy könnyű volt egy
véleményen lenniök, a mikor minden egyes nőnek a vélemé-
nyét egy-egy fiatal ember pártolta, jobban mondva átkarolta.
Mégis elakarják törölni a megyei autonómiát, azt hozván
fel okul, hogy nem érdeklődnek a gyűlések iránt. Hát hiszen
a férfiak meggyűlését tán érheti is ez a vád, de a nők megyei
gyűlését, a ki ilyenmel merészelné vádolni, az megérdemelné
hogy soha szép szem ne nézzen rá. Csak hadd törüljék el a
férfi meggyűlést, — lesz nekünk női meggyűlésünk, a
mint látszik érdekes is, szép is, kedélyes is.

Elküldték a képviselőket a gyűlésre a vármegye minden
vidékéről; nem tudom, hogy milyenek a kik őket küldték —
hanem annyit igaz, hogy a kiket ide küldtek, azok megérdem-
lik a kiküldetést; ilyen kiküldöttelek legyőzzük a németet.
Értvén német alatt a férfi szívet; le is győztek ok három vár-
megyét, meghódolt nekik három vármegye fiatalága. — Azt
határozták ugyanis Borsod- és Nógrád vármegyék, hogy felszít-
ják Gömört kétfelé, ne legyen ezután Gömör megye, hanem a
fele esatolassék Borsodhoz, a fele Nógrádhoz. El is jöttek a
borsodi kurvezok s a nógrádi labanczok a kettősztásra, ha
nem addig-addig tervezgették a felosztást, a hódítást, hogy ma-
guk lettek a legyőzöttek, ok hódoltak meg Gömör előtt, az
lett tehát a hódító hadjárat vége, hogy ha nem restelnék. —
kimondának, miszerint ne Gömört osszuk kétfelé, hanem Bor-
sod is, Nógrád is olvadjon bele Gömörbe, hiszen ok már maguk
bele olvadtak szívben, a mit ki is jelentettek egyenként egy-
egy tánczosnőnek; arra kérték őket, hogy fogadják be meg-
hódolt érzelmüket, abba a gömöri, tehát édes érzembe. Így
végződött a két szomszéd vármegye dicsősége, hogy ok lettek
meghódoltak. És ha a derék sereg, tudniillik a tánczosnők,
nem lettek volna elég a győzelem kivívására, ott volt a tar-
taléksereg a karzaton — ha még ok is lejönnek vala a tevő-
leges esatározás közepébe — no akkor férfiak, a három vár-

A ki komoly vizsgálódás tárgyává tette ezen
kérdést, az meggyőződhetett arról, hogy mindig egy
harmadik volt az, ki a nemzetiségek közötti szá-
zados egyetértést, saját érdekében, megzavarni igye-
kezett.

Köztudomásu, hogy a panszlávizmus éltető ele-
mét az 1862. évben alakult „Matica“ képezte, mely-
nek célja az alapítók intentiója szerint, nem a tót
nép szellemi emelése, hanem az általuk nyiltan is be-
vallott politikai törekvések gyámolítása volt; tehát ez
intézmény csak politikai célok elérésére szánt eszkö-
zül használtatott. Azonban daczára annak, hogy az
orosz köriratu pecsétet használt „Matica“, a panszlá-
vok közlönyei útján, különösen az orosz, cseh és hor-
vát nationalistákkal egyetemben, a szlávssággal való
solidaritást hangoztatta, pénzbeli eszközeit pedig politi-
kai, lázító tartalmu naptárak, folyó- és röpiratok se-
gélyezésére, képviselő választásokra, a magyar állam
elleni gyűlölet felébresztésére, a magyar történelem
meghamisítását célzó lapok kiadására fordította, — a
magyar alkotmányos kormányt csak 1875. évben
jutott észébe ezen saját kebelén táplált kígyót meg-
fojtani.

A „Matica“ felosztását megelőzőt vizsgálat ki-
derítette, hogy a panszláv kolomposok fő- és kima-
radhatlan célja volt kizsákmányolni a könnyen hívó
exaltált tótok szellemi és anyagi erejét, s a koldulással
összezsírmált garasokból 31.650 forintot a panszláv
párt vezetői egymásnak — kölesön ezimen — meg-
szavaztak a nélkül, hogy ezen követelések biztosítá-
sáról gondoskodtak volna; kiderült továbbá, hogy az
irodalmi termékekre kiadott 32.879 forintból átlag
egy 70 lapig terjedő füzet 1095 forintba, egy lap
15 frt 65 krba, tehát hallatlan magas árba került.

A „Matica“ még megmenthetett vagyonát a kor-
mány kezelése alá vevén, kijelentette, hogy ezt mind-

megye otthon maradt fiatalága is kevés lett volna arra, hogy
ellentálni képes legyen. Így is olyan formán van a határ-
kérdés, hogy másnap találkoztam borsodi és nógrádi fiatal
emberekkel. Kérdeztem, hogy miként vannak Borsodban és
Nógrádban? — azt felelték, hogy hiszen ok gömöriek. Hát
igy vagyunk? annyira vele érezték, úgy látszik a gömöri nő-
kel, hogy elfelejtették azt is, hogy melyik vármegyéből valók.
Csak arra kérem már most a gömöri nőket, hogy ha már
annyira velök érez az a két vármegye hogy érzelmük valódi-
ságának a biztosításaképen itt hagyták náluk a szívüket, —
örizzék meg azt édes érzelmekkel; így kívánja a vármegye jó
birneve, ne mondassák amazok, hogy gömöri nőre nem ér-
demes a szívet bízni. Erre aztán azt méltóztatnak mondani,
hogy hát a gömöri fiatalág hátrább áll, avagy szívesen oda
engedi a helyet más vármegyebelinek? Oh nem! Vagyok
olyan legény mint te Borsod vagy Nógrád. Érezünk mi gö-
möriek annyit, hogy ki tudjuk őket szorítani a gömöri
nők szívéből, akkor aztán méltóbbak leszünk a nő érzelmére,
a mikor előnyt tudunk kivívni mások felett. Több akadály
mellett edesebb a győzelem, és ime mi nyiltan viseljük a ver-
sengést, harcztot, ez a mi természetünk; szeretem is magunk-
ban, hogy a mikor kijelentjük a támadást, kijelentjük a győ-
zelmet is. Reszkess Bizanc, akárom mondani minden szom-
széd vármegye. Mert ha mi neki indulunk — elszerteljük még
a menyecskeket is, a kik azon a bálon voltak.

Mert hej! sok nőten embernek fáj a szíve azokért
a szép asszonyokért, legjobban pedig az fáj a fiatalágnak,
hogy csak legalább ne lenne annak a sok szép asszony min-
denikének olyan derék jóra való férje, de így még csak meg-
se lehet velük kezdeni a harcztot. Még olyan magánbeszédet
is hallottam, hogy csak ne lenne annak a kis lánynak az
anyja olyan szép asszony, mert így bajos lesz véneke lenni,
miután olyan szép mama iránt nem tudná az ember magát
olyan hidegen viselni, mint a hogy illik a vőnek az anyós
iránt. — Ugy látszik ebből, hogy az is baj, ha haragos indu-
latlatal van a vő az anyós iránt, az is baj ha nincs haragos
indulattal. — Egyébiránt különös szimben kezdenek a mamák
feltűnni, mintha nem is mamák, hanem tánczos menyecskek
volnának, olyan fiatalon néznek ki. — Kéri a fiatal ember
tánczra az ott ülő fiatal asszonyt, az azt feleli, hogy köszöni,
nem tánczol, ő érte már a leánya tánczol; hát tánczos leánya
van-e már? kérdi a fiatal ember s egyszersmind azt feleli
neki, hogy akkor nagysádnak kötelessége volna idősebbnek

addig külön kezelni fogja, a míg csak oly egyesület
nem alakul, mely hazafias működés szempontjából tel-
jes biztosítékot nyújt, s a melynek valódi célja a tót
nép szellemi emelése, annak körében a tudomány és
szépművészetek ápolása leend.

És az ige testé lön! Az ohajtott hazafias egyesü-
let folyó évi február hó 15-én „magyarországi
tót közművelődési egyesület“ czim alatt
Budapesten tényleg megalakult, s élén olyan férfiak
állanak, kik teljes biztosítékot nyújtanak ez egyesület
hazafias szellemére, működésének sikerére, s a kitű-
zött cél elérésére,

Az egyesület elnöke Császka György szepesi püs-
pök, alelnöke báró Rudnyánszky Béla, titkárja Zsi-
linszky Mihály; választmányi tagok: Baesák Pál, Ba-
ross Gábor, Lehoczky Lajos, Grünvald Béla, Rakovszky
István, Seitovszky János, Rudnyánszky Titus.

Ez örvendetes tény a midőn örömmel üdvözölve,
a nevezett egyelet alakulásának előzményeit röviden
körvonaloztuk, — közelebb működési irányával és cél-
jával ohajjuk olvasóinkat megismertetni.

Egy kis csalódás.

Nem nagy ideje még, hogy a lapok egymás után
hozták a közleményeket ipartestületünk megalakítása
érdekében, mindenesetre azon üdvös célzattal, mi-
szerint műveltség, értelmesség tekintetében kiválóan
előhaladottaknak hirdett iparosainkat együtt műkö-
désre buzdítsák, sürgessék. Sőt közelebb olvastuk
ugyanesak e lap közleményei között a miskolci ke-
reskedelmi és iparkamara ügybuzgó titkára, Dr. Ko-
vács Gyula ur jelentését is azon tapasztalatokról,
melyeket a kamara által lett kiküldetése folytán, me-
gyénkben szerezni alkalma volt. E jelentés — a töb-
bek közül — igen dicsérőleg emeli ki városunk ipa-
rosainak többségét abbeli elhatározásáért, melyszerint

kínézni. A mikor ilyen kötelességmulasztással vádolja a térfi
a nőt, az talán nem is nagy gorombaság. — Minthogy pedig
egy kis gorombaság mégis csak dukál — a párbeszédet hal-
lotta egy másik fiatal ember — az azt felelte a nőnek, hogy
ilyen mamának nem érdemes a lányát elvenni, mert az ilyen
anyós soha hal meg.

Azt mondják a mai fiatalágra, hogy nem szeret tán-
czolni. — Nem, a mikor nem, de legyenek csak olyan ked-
ves szép tánczosnők minden malatságon, mint most voltak,
fogadom hogy tánczol, a mint hogy tánczolt is, a kinek egy
kis jóérzése volt a szívében meg a lábában, mert némely em-
bernek már ha nincs is jó érzés a szívében, volt a lábában
annyi, a mennyi egy tánczhoz kell; táncz végén aztán azt
vette észre, hogy a szívében nemcsak hogy egy kis jóézés
támadt, hanem csupa jóézés lett.

A lányok meg azt tartják magukról, hogy nekik a sok
táncz árt, hogy a táncz után rosszul néznek ki; — nagyon esa-
lódnak, mert ha valaha valami fokozza nőknél a szépséget,
ugy az a táncz; legalább a férfiak akkor tetszenek a nők
legjobban; az igaz, hogy azért is tetszenek legjobban akkor,
mert közelről nézhetik a menyország kapuját — a szívet vis-
zatüközöttető szép szemeket.

Koszorut kötök — mondá a kedves háziasszony — s el-
indult összeszedni az egyes virágzálakat. Mi kell hozzá? kér-
dezte a fiatalág. Tudjuk mi kell egy koszorúhoz. Kérdés és
felelet folyt egymás után szünet nélkül. Összekötötték a virág-
ország minden egyes kedves jelenségét, természetesen azon
minőségben, a mikor még bimbó korban vannak (a lányok),
s néhány ugyan már kivirított minőségben kötötték közze
(a menyecskek).

Bekötni akarta a koszorut a háziasszony, de nagy tilta-
kozás, lárna kerekedett a teremben, hogy be kell tenni a
koszoruba a legszebb nyilt rózsát is. — Ninesen már nő, a
ki ne volna befoglalva, mondá a háziasszony, honnan akarnák
tehát venni ama rózsát, tán más bálból kérünk kölesön? óh
nem! itt van köztünk lön a felelet. „De hát itt már nem ma-
radt ki senki, ki hát az a legszebb nyilt rózsá“ — szóla a kér-
dés tovább. — „A háziasszony“ hangzik a teremben minden
fiatal és nem fiatal ember ajkáról.

Így kötötték a bálkoszoru: a mely ezen koszorunak
egyes alkatelemeit hogy mielőbb szétszedjék, arra fogadást
tett a fiatalág, de nem ám a szájával, hanem titkon a szívében,
A bálban levő tánczosnőket nem is akkép jegyeztem fel,

a rimaszombati ipartestület megalakítása biztosított-nak tekinthető annyira, hogy azt már csak rövid idő választja el a végleges szervezkedés napjától. — No hát e lapok szerkesztője is, meg a titkár ur is elmondhatja reánk ez ügyben hogy: „Oleum et operam perdidit.“ — Hasztalan volt minden szó, minden fáradság. Egy kis csalódással gazdagabbak lettek, mert a mi iparosaink műveltsége, értelmessége, s előre haladottsága — tiszteletreméltó kevés kivétellel — e szóban talált a közelebb tartott ipartársulati gyűlésekre alkalmából egyértelmű kifejezést: „Maradjunk a réginel, a mig változtatni nem muszaj!“ Helyesen, maradjanak a réginel! Nem is értelmes, önértékes iparos férfiakhoz illő dolog szabad elhatározás szerint lépni azon utra, melyen szerencsétlen viszonyaik javítására nagyobb, szabadabb térhez juthatának az eddiginél, hogy érdekeik megóvásán minden irányban határozatosan működhessenek. Hanem aztán ne is győrtörjék a kormányt s a közönséget kimeríthetetlen panaszaikkal azért, mert nem sietnek összefogdosni számukra minden „sült galambot“, szépen meggondolván, hogy „ezt“ sem „muszaj“ azoknak megtenniök.

Egyébiránt több mint valószínű reájuk, ipartársulataikra nézve, hogy nem valami sokáig fog késmi a „muszaj“ ideje; mert hogy tenniök kell valamit, ha vagy véggképen elpusztulni, vagy iparukkal felhagyni nem akarnak, az bizonyos; de nem egészen, sőt legkevésbé bizonyos az, hogy törvényhozásunk kedvükért akár a hazai gyáripár fejlődését hátráltatni, akár a szabadipar versenyét a legújabb ipartörvény határán tulmenő intézkedésekkel meggátolni hajlandó lenne. Eziránt elannyira tisztában lehetnének magukkal, hogy szinte sérténém őket, ha „maradiságukat“ értelmiségüknek, s nem valamely kicsinyeskedő személyes érdeknek akarnám tulajdonítani. Ez az a „göcs“, melyet ők feloldani nem akarnak, a mig nem „muszaj.“

Ezt a „göcsöt“ bátorkodunk hatóságaink becses figyelmébe ajánlani azon reményben, hogy az ipartársulatok számadásai szigorú megvizsgálásának sikerülend a személyes érdekeken megtört testületi szervezkedést elősegíteni.

Ez a személyes érdek pedig most már — miután az ipartársulatok bevételeinek törvényes forrásai szerencsésen betömetve lettek — semmi más, mint eddig szerzett vagyonuk, s ebből vett jövedelmek hovaforításának kimutatása. Mert ez a vagyon és jövedelem — tudunkkal a legtöbb esetben csak papíron, s talán tán itt-ott még azon is csak hiányosan létezik, lévén az igen bölesen úgy kikölesönözve, hogy azt — perrendtartásunk jóvoltából, csak évek múltával lehetne — ha ugyan még volna rá lehetőség — csengő, kongó vagy suhogó készpénzben együtt látni.

A helyzet világos. Egy ipartestület, már erkölcsi tekintélyének megóvása szempontjából sem tűrhetné meg az ilyen gazdálkodást, s minden törvényes esz-

közt kénytelen volna felhasználni arra nézve, hogy a kebelében alakult ipartársulatok vagyona minden körülmények között biztosítva, jövedelme pedig az illető társulat külön ipari céljaira fordítható legyen.

De hát legyen szabad kérdeznünk, megtűrheti-e hatóságunk a vagyonkezelés azon rendszerét, mely legtöbb ipartársulataink által jelenben üzetik? Lehet-e megtűrnie, hogy az ipartársulatok által eddig szedett díjakból, az iparosok által összerakott garasokból gyűlt vagyon — bár mily sok, avagy kevés legyen az — csak holmi „jöttünk, mentünk 100 frt, ettünk ittunk 100 frt“-féle számadások tételei, avagy kétes értékű kötvények ákombákjai között olvadjon szét? Nem a dolog természetében rejli joga, sőt kötelessége a hatóságunk megkövetelni minden ipartársulattól, hogy vagyonát vagy takarékpénztárilag, hivatalos ellenőrzés mellett kezelje, vagy olyan biztosítékokban mutassa ki, melyek törvény szerint biztosíték gyanánt elfogadhatók?

Ez már az az igazi „muszaj“, mely ipartársulataink egy némelyikét rájuk nézve nem épen kellemes, de annál természetesebb csalódásra fogja ébreszteni, ha szerény szavunk nem lesz a pusztában kiáltónak-szava.

De midőn emez állapotot egész mesztelenségében jelezni bátorkodtunk, távolról sem akartunk arra czélozni, mintha az iparhatóság ellenőrzési joga s kötelessége gyakorlását elmulasztotta volna, mert mig egyrésztől nem vonjuk kétségbe, hogy az ipartársulatok 1884. évi október hó 1-ső napjáig birtak bizonyos önállósággal vagyonuk mikénti kezelésére nézve, másrészt azt is elismerjük, miszerint az átmenet nehezségei mellett nem volt lehető azon szigor alkalmazása, mely minden kíméletet kizár. Sőt maguknak az ipartársulatoknak jóhiszeműségét is tiszteletben tartjuk azon kötelesség határáig, melyet a törvény világosan szab eljűk, mondván, hogy vagyonuk csak ipari czélokra fordíthatók.

Am tessenek kimutatni vagyonukat, igazolják: hogy az miként kezeltek, hova fordították, győzzék meg e város, az ország közvéleményét arról, hogy e vagyon kezelhetése, felhasználása mellett ipari érdekeikért külön többet tehetnek, mint ipartestületben egyesült erővel, az esetben nem érheti őket azon gyanu, hogy a testület alakításától csak azért vonakodnak, mert így meg lenne nehezítve eddig tört, de meg nem engedett osztozkodási rendszerük.

Végre pedig, — hogy mindenkinek kijusson a magáé — nem tartjuk lehetetlennek, miszerint e sorok írója is csalódik, ha felszólalásának némi jó hatást tulajdonít. Meglehet, marad ezután is minden a régiben. De egy bizonyos, s ez az, hogy midőn igénytelen tollával e lapok szerkesztőjét jóakaratu törekvésében segíteni akarta, kötelességet teljesített, ha mindjárt beteljesedik is rajta e közmondás:

„Szólj igazat s betörök a fejed.“ V.

Levelezések.

Tiszolcz, 1885. febr. 19.

A turóc-sz.-mártoni „Narodnie Noviny“ tiszolczyi dudása a böjt beálltával sem akarja nemzeti hangszerét addig szögge akasztani, mig esendes butaságának nyikordulatait, el nem zengi a feletti fájdalomban, hogy Rezső trónörökös Ö fensége itteni átutazása alkalmával nem engedtetett meg az általuk czélba vett, s nagy lármával előkészített tót üdvözlő beszéd elzengése.

Mi nem akartuk ugyan annakidején ezen felülésüket a nyilvánosság elé hozni, mert nem igen szoktunk törődni eszeveszett tetteikkel, de miután ők maguk nem restellik azt kikürtölni, úgy hiszem, hogy nem lesz felesleges dolog, ha én e lapban a tek. szerkesztő ur engedelmével elmondom ezen históriát mely is következőleg hangzik:

Történt vala anno 1885. febr. 8-án, hogy Tiszolcz város előljároságához érkezett egy felsőbb hatósági leirat, melyben felhivatik a nevezett előljároság, hogy a trónörökös Ö fensége f. év és hó 13-án Tiszolczon leendő átutazása alkalmával gondoskodjék a rend fentartásáról s illő fogadtatásáról. Lett erre riadalom, szaladgálás s tanácskozás a tiszolczyi Sztarcevisiek között, kik ezen eseményből erővel nemzeti kérdést akartak csinálni, hogy megmutathassák Ö fenségének: ime fenségek. Te most nem Magyar — hanem Tótországban utazol. Elmentek az orákulumhoz is, tőle tanácsot és utbaigazítást kérendők. — Ez közlél velök a generális parancsát, mely szerint a dolgok a holnapi városi képviselőtestületi gyűlésen lesznek elvégzendők s ennél fogva meghagyatik minden alattvalónak, hogy azon résztvenni alattvalói kötelességüknek tartsák.

Felderült a következő nap s a mindig hü alattvalók, vezetve a generális által, meg is jelentek pontosan a városbáza tanácstermében, s miután nagy „živio“ és „sláva“ kiáltásokkal tudtára adták szeretett vezéröknek, hogy torkuk kellőleg van praeparálva nemzeti italukkal a szavazásra, szót kért a generális. „Kedves bratym! Ö fensége Rudolf kralievics Tiszolczon utazik keresztül. Ö fenségét itt nálunk máskép mint tót nyelvű rikmussal fogadni nem lehet annál kevésbé, mivel Ö fensége magyarul nem tud, ellenben a cseh nyelvet kitünően beszéli. Ennél fogva kötelességévé tétetik a bíró urnak, hogy az általam készíttendő rikmust jól betanulja, s azt annak idején Ö fensége előtt hiba nélkül elmondja.“ „Živio! sláva,“ hangzik a praeparált torkokból, „hisz az világos, máskép nem is lehet.“ Fel is teszi rögtön a generális a szemüvegét s papírta téve az elmondandó beszédet, átadja az orákulumnak

< eleményadás végett, ki is azt felségesnek, nagyszerűnek találta, s csak azon szerény véleményének bátorkodik kifejezést adni, hogy talán fel kellene említeni még azt is, hogy a tiszolczyi národoveok tényleg is bebizonyítá a trón iránti ragaszkodásukat a vészteljes 48-ik évben. „Tak jest, tak jest!“ hangzik a táborból. „Nye tak jest,“ förmed rájuk a generális. „A 48-iki évet az én jelenlétemben nem szabad említeni, mert mindjárt eszemben van a pelsőzi akasztófa, melyre engem kellett volna felkötöni. A beszédhez sem hozzá tenni, sem abból elvenni nem szabad, s erre ügyeljen majd bíró ur!“ „Már kérem szépen“ mond a bíró, „én egyáltalában semmiféle beszéd elzengésére nem vállalkozom, annál kevésbé olyanra, melyet mások készítenek.“

„Akkor hát maga jegyző ur fogja elmondani, érte?“ szól a generális. „Igenis értem“, válaszolt a jegyző, „csak hogy én magam fogom csinálni magamnak a beszédet még pedig magyar nyelven.“ „Nem szabad“ förmed rá a generális, itt reaktálni kell a többség akarátját, mely azt akarja, hogy nálunk csak tót nyelven lehet beszélni, még a fejedelemmel szemben is. „Sacramentský“ vakarja fültövét a generális, „se a bíró, se a jegyző, hát most már mit csináljak? Aha! už vjem! Hallja maga M . . . tanácsnok! Eljön majd velem keztyüt választani, melybe elrejtendő csirizes kezeit, felveszi az ünneplő ruháját, torkát kellőleg praeparálja, a beszédet betanulja s elfogja dudálni a beszédet érte? Na sluzbu generális uram, fogadom hogy meglesznek hangommal elégedve, tudom én annak a módját; s aztán úgy is az én fachomhoz tartozik az ilyesmi, vagy nem tudják-e, hogy a püspököt is én fogadtam, még pedig minden megbízás nélkül.“ „Dobre brat náš“ szól a generális, „živio, sláva“ hangzik a táborból s a gyűlés nagy örömrivalgások közt feloszlik. — De nem sokáig tartott ezen diesőség, mert járásunk erélyes szolgabírája értesülvén a készülődésekről, megjelent Tiszolczon s kijelenté az egybehivott képviselő testületnek, hogy Ö fenségét egyáltalában senki sem fogja semmiféle beszéddel üdvözölni, mert Ö fensége incognito utazik. — „Zatraceny! ez mégis pech, hát már megint nem az én akaratom az irányadó, itt a leendő gemerska župa székvaróságban?“ mondja oriat leeresztve a generális. „Azért is bratýek megfogjuk mutatni Ö fenségének, hogy itt tót világ vagyon. Készítsetek elő torkaitokat a „sláva“ és „živio“ kiáltásokra, s jelenjete meg teljes számban a pálya udvarán, figyelmeztvén adandó vezényszavaimra.“

Meg is jelentek az atyafiak szép számmal az indóháznál s a praeparált torkokból oly óriási „sláva“ és „živio“ ordítás hangzék hogy Ö fensége ezen kellemes hangok hallatára a kocsiból le szállva, a várótermen keresztül minden megállapodás nélkül egyenesen a már indulásra készeu álló udvari vonatra menekült.

Ö fensége elhagyá Tiszolczot s a generális átadá a vezényletet az orákulumnak, ki ez alkalommal m. kir. honvédhadnagyj egyenruhát viselt, ki is nagy kegyesen hazaereszté a sokaságot, s a legjobb torku embereit a közeli koresmába vezeté, hol is egy közéjük vegyült s nem a táborhoz tartozó egyén kidobásával végzék be hivatalos napi teendőjüket. Prósit hadnagy ur! gratulálunk ezen új hivatalához, s kérjük, hogy csak jól gyakorolja be magát a reudóri teendőkhöz. Oroszországban úgy is hasznát veheti, ott becses a jó rendőr.

Ezen m. kir. honvédhadnagy urat, — kinek neve Dr. D. S. — különben ajánljuk a jolsvai honvéd zászlóalj igen tisztelt parancsnokságának becses figyelmébe, kijelentvén egyuttal azt is, hogy adandó alkalommal szívesen szolgálunk bővebb felvilágosítással ezen hadnagy ur hazafias hős eszelekedeteiről.

Rimaparti.

Nagy-Röcze, 1885. február 20.

Röcze városa tagadhatatlanul halad kulturális tekintetben, van két pénzüintézete, két olvasóköre, egy —, de hagyjuk most az egyeseket, gyönyörködjünk a kettes intézményekben. — Lássuk legelsőben is az olvasó köröket. Ezek egyikét a „magyar társalgó és olvasó egyület“ ismeri a közönség, de annál kevésbé ismeri csak az imént alakult „iparosok olvasó körét.“ Ez az egyesület az iparosok tovább képzését, szellemi niveaujuk emelését, társadalmi finomulásukat tűzte ki czélul a szervezők intentiója értelmében, mit elérni gazdasági és ipari sakkönyvtár megteremtése, ily lapok járattása által kíván és ohajt, de vagy e magasztos eszme felfogására képtelenek a most még nevelendő tagok, vagy a szervezők intentiója változott meg (mi nem hihető) vagy turbulens elemek kerültek az egyesület kebelébe, — mert a „Narodnie Noviny“, a „Hlasnik“ és „Černo-Kňaznik“ nem gazdasági és ipari szaklapok. Szellemök és irányuk mindenki előtt ismeretes, valamint az „Obszor“-é e hazafias (?) szellembeu irt szaklap-é sem.

Ha az volt a szervezők ohaja, hogy ismét felburjánozzék az a gyom, melyet már egyszer sikerült kiirtani, úgy gratulálhatunk maguknak alkotásukért. — De nem hiszem! Mert ezt nagyon nehéz elbinni! — De a vád ez elfajulásért első sorban őket éri! Mert, hogy elfajult, az tény, hogy valódi pánszláv clubbá alakuljon át, csak idő (még pedig felette rövid idő) kérdése.

Az oly egyesület, melynek egyes tagjai a magyar állam nyelvét helyiségükben, baljukban sértegetik és az egyesület tagjainak többsége elégteltt ezért nem vesz, közülök, mint igaztót ki nem löki, a kik elfogadják vagy legalább felhagyják magukra octroyálni a legdühösebb pánszláv lapokat, — az az egyesület nem közművelődési egyesület, nem képző iskola, hanem az izgatás fészke. — A város békeje, Röcze város helyreállított jó neve kívánja, követeli, hogy a város előljárosága idejekorán intézkedjék a baj elhárításáról, nehogy megnöve, ismét harc és háboru legyen. — Mert ha az bekövetkezik, a város előljároságát terheli a felelősség „Isten és emberrek előtt.“

A kettes intézetek másika a kölesönsegélyző szövetkezet, az u. n. Vzájomna Pomocnika. — Irányának és szellemének megismerésére csupán azt kell felemlítenem, hogy egy a járásbírósgától nemzetiségű izgatás miatt elesapott díjnokat épen ezen okból nagy előszeretettel zárt kebelére. — A mult napokban tartott ez intézet pénztárnoka házában egy kis murit, hová a tiszolczyi és sumjácsi „bizalmas“ barátokat is meghívta. — A „Hej Slovaci“-nak vége hossza nem volt! Toaszt is vott egy pár, melyre csak úgy buzgott ki az elnyomott keblekből a „Na zdar“. Jellemző, hogy a toasztok közül két e v a n g e l i k u s t a n i t ó t t e t t z e t t a l e g j o b b a n .

Volna még más elmondani való is, mert ujra „valami rothad Dániában.“ De résen teszünk. Ha kell, — nem kímélve

hogy tán körüljárva a teremben felírtam a nevéket, hanem mint a mikor a csillagot akarva nézni, nem az eget szemléljük, hanem egy tiszta forrás vizében ott tükröznek vissza a csillagok, s így én is a tiszta forrás vizét a férfiak szemét néztem; ott láttam a tánczókat mind, kit egynek, kit másnak, kit soknak a szeméből visszatükrözni.

Sorba beszéltem tehát a fiatalokkal s néztem a szemükbe, ott láttam a szemök fényét: a szép lányokat ragyogó minőségben. Szándékosan mondom, hogy a lányokat, mert a menyecskéket nem szabad volt kiolvasnom a fiatal ember szeméből, megverné a férj a fiatal embert is, engem is; pedig megsugom, hogy menyecskéket is láttam abban a forrásvizben, a férfi szem fényében.

Láttam tehát a fiatalág szemében ragyogni a következőket: Először is ragyogott minden fiatal és nem fiatal férfinek, nőnek, nős embernek, nőtlen embernek a szemében a bál kedves háziasszonya Hámos Aladárné szül. Vay báróné, azután ott voltak a bálban is, tehát az egyesek szemében is: Adorján Rózsa, Almássy N. Balázs Irén, Brones Anna, Baksay Matild, Csider Gizella, Farkas Erzs, Fábry Aranka, Glósz Mariska, Gömöri Gizella, Hamvay nővérek (hármán), Kubinyi nővérek, Luzsénszky baronesse, Lúce Rózsika, Marton nővérek, Okolicsányi nővérek, Ragályi Margit, Szelezky, Szabó Erzsike, Török nővérek, Vajda urhölgyek, továbbá Bakóné, Balászné, Belicayné, Bornemiszáné, Benkovicsné, Csiderné, Dapsyné, Dráskóczyné, Farkasné, Fabryné, Fáy Istvánné, Fáy Manóné, Gömöriné, Glószné, Hámos Zoltánné, Hamvayné, Kosuchné, Kubinkáné, Kubinyiné, Br. Luzsénszkyiné, Dr. Löcherer né, Dr. Lichtscheinné, Martonné, Ragályi Gézané, Ragályi Pálné, Szakallné, Dr. Szabóné, Öv. Dr. Szabóné, Szelezkyné, Szentmiklóssyiné, Szolcsányiné, Viedemanné urnók.

A táncznak, a mulatságnak aztán úgy lett vége, hogy a mi esádrára ki volt írva, hogy esádrás virradtig, az virradat után kezdődött, a virradat pedig már böjtnek a virradatja volt — hamvazó szerda, a hamvazó hetekben lesz idő bevallani minden fiatal embernek a bűnét, tudniillik bevallani a nő iránt való szerelmét. Azt hiszem, hogy a nőnek lesz elég jó szíve meghallgatni a bevallást és megbocsátani azt a bűnt, a mi nem is annyira bűn, mint inkább erény, de csakis akkor koronáz az ilyen erény, ha az isten is, meg az illető ideál is úgy akarja. Ugy legyen. Amen.

semmit, — elmondjuk úgy, a mint azt az igaz hazafiság dictálja.

De félre városunk árnyoldalaival, s tekintsük a fényes jelent. — Vasárnap adja elő műkedvelő társulatunk „Czigány Panná“-t. — Nem dicsérik. Dicsérje maga magát. r. l.

Hangverseny hamvazó-szerdán.

Társadalmi nyelvünkön a hangversenynek felette tág értelme van, s ha csakugyan betű szerint vesszük, a hangokban való versenyt értjük alatta, tekintet nélkül a hangok kuforrására. Pedig legtöbb esetben nem az. Lucus a non lucendo. Hangversenynek tehát köznapi értelemben mindazon látványossággal összekötött előadást nevezük, melyen a zene különböző nemei, az emberi hang képezik az elemeket; igazi (művészi) értelemben egyébiránt csak egynemű hangszeres vagy vocalis zenének egymással párhuzamba való állítása a tulajdonképeni hangverseny. concert. Hol ekkép az egyszerű zenei erők sikra szállnak, a jogosult bírálat létrejöhet; hol azonban az előadás elemei annyira heterogének, hogy még az összehasonlítás is lehetetlen, azokról ítélet nem alakítható. Nálunk ily magasabb szempont alá a hangversenynek nem eshetnek, mert ezek inkább szórakoztató, mulattató természetűek.

A február 18-iki hangverseny nem ez utóbbi kategóriába tartozik. Magasan kiemelkedő művészi verseny volt ez, par excellence zongora-concert. Tekintve a kiváló erőket, csakugyan pártját ritkítja. Többi részei pedig oly staffage-ül szolgáltak, melyek értékükből az előtérben álló zongora-pécek mellett nemcsak nem vesztek, hanem mint a szivárvány complementáris színei az alapszíneket kiegészítvén, páratlan tüneményt idéztek elő.

A nagyterem zsúfolásig telt meg elegans, előkelő hallgatósággal, melyhez hasonlóra alig emlékezhetünk. Még a két erkély is tömve volt többnyire vidéki elite-tel.

Bevezetésül szolgál dr. V e r e s Samu hegedűszólója. Szabatos vonása, nem mindennapi technicája kellemesen lepelt meg s annyi érzés szült a „kék nefejejt“ből s frisséből a barna fiúk kíséretében, hogy a hangversenynek megadta az alaphangot.

Báró B á n f f y Györgynek a tribuson való megjelenését a közönség viharos tetszéssel fogadta, s mely áhitattal hallgatta azokat a gyönyörű — részben saját szerzeményű — népdalokat, melyek szívünk minden kurtját érintik, s büvösen hatnak egész valónkra, főleg ha ily páratlanul mesteri játékban születnek. Nem tudjuk, azt a mély érzést, vagy a finom hangárnyalatot, a rendkívüli technikát, a korlátlan uralmat a zongora fölött vagy a költészetet, melylyel magasba ragadja a dalt, bámuljuk? Oly specialitás, milyennel ritkán találkozunk: pedig e genreből hány kitünő tehetség kísérli meg a hangverseny-teremben a lelkesedést kelteni. Ilyet csak báró Bánffy feltehet, valahányszor a zongora mellé ül. Danko Ernő kísérete hatodmagával megfelelő volt, kivéve azon számban, melyben a nemes báró Dankonak az előző napi alkalomára írt s Hámos Aladárné, szül. báró Vay Mariska urhölgy tiszteletére elnevezett „Mariska-esárdás“-át — mondhatni ex abrupto — játszotta. Ekkor a szerzőt elragadta már heve, hogy majdnem tulzengte a zongorát. Mind a második, mind az utolsó számot a szűnni nem akaró éljenzésre s ujjazásra a művész néhány szivhasgató nótával megtoldotta.

Harmadik számban Percz Samu és Nagy Sándor kedvelt dalosaink gyönyörű kettősben énekelték a „Hajós-dal“-t Wagensommer János zongorakísérete mellett. Örömmel hallgattuk jól iskolázott s szép terjedelmű és tiszta baritonjukat. Szomszédaink gratuláltak e két hanghoz.

Ki megyénk felső vidékén annyi elismerésben részesült remek zongora-játékaért, Z s e m b e r y Tivadar, ezuttal a mi közönségünk is megnyerte magának egészen és osztatlanul Chopin: „Polonaise“-e és Liszt F. egyik rhapsodiája által. Az az ütés, a hang tisztasága és finomsága méltán sorakozik versenytársainak remek-játékához. Forma és technika tekintetében egyiránt magas fokon áll. A közönség őszinte elismeréssel adózott a művészeknek.

A műsor nyugpontját Arany J. „Bajusz“ című költeményének szavalása képezte. Dr. V e r e s Samu mestere annak, mert hiszen ő is a költészettel foglalkozik s megérti a költőt. A humoros mű derült hangulatot keltezt, mire a léleknek annyi magvas zenei táplálék mellett szüksége is volt.

Igy aztán felrészült figyelemmel hallgattuk N ó v y Vilmos correct zongorajátékát. Schubert „fonódala“ sokunkat el-érzékenyített, Liszt F. „Erlkönig“je megacélozta. Az érzelmek hullámzását jól tudja a hallgatóban előidézni a classicus zene eme kiváló művelője. E genre egészíté ki a mai zongora-cyclust.

Végül még népdalokat énekelt zongora-kíséret mellett Nagy Sándor és Percz Samu azzal a gyújtó hatással, mely a magyar dal sajátja. Befejtette a műsort báró Bánffy újabb s kitagyhatatlan népdalaival. A riadó tetszészajra meg is töltötte a nemes báró újabb dalokkal és frissével. — Ez estve sokáig felejtethetlen lesz.

A hangverseny terem Terpsichore templomává alakulván, a tánc kezdetét vette s tartott éjjel után két és fél óráig. Hogy csak eddig, oka főleg a vendéglős és a czukrasz. kik buffet-t nem rendeztek be, pedig éhen-szomjan bajos egész éjen át mulatni. Az első négyest 20 pár táncolta. Ott voltak: Hámos Aladárné és Zoltánné. Fáy Manoné. Farkas Ábrahámné. Radvánszky Károlyné. Luzenszky Henrikné báróné. Serényi Jánosné grófné. Draskóczy Lászlóné. Szentmiklóssy Béláné. Bornemisza Lászlóné. Kubinyi Sándorné. Gömör Jánosné. Han-vay Zoltánné. Ragályi Géjáné. Glósz Norbertné. Balászné. Kubinyi Aladárné. Groó Vilmosné. Bernáth Gyuláné. Szabó Samuné. Dapsy Józsefné. Pongrácz Pálné. Máriaassy Andorné. Máriaassy Gizella. Paukovits Klementín. Biró Bertalané. Holló Dénesné. Lányi Bertalané. Simko Nándorné. Kövér Józsefné stb. továbbá Radvánszky Ilona. Báró Luzenszky Irma. Gömör Gizella. Glósz Mariska. Hanvay Mariska és Erzsike. Balázs Irén. Adorján Rózsa. Okolicsányi Gizella és Erzsike. Kubinyi Irén és Jolán. Fábry Aranka. Török Rózsa és Ilona. Csider Gizella. Löcherer Janka. Tibély Etelka. Sütő Ilona és Mariska. Baksay Matild. Lovesányi Etelka. Chászár Margit. Czikora Emma és mások. Két karzat volt berendezve a Marton, Szakall, Peng-rác és Fáy családok és vendégeik részére.

A hangverseny jövedelme 363 frtot tesz ki az 55 frt 50 kr. felülfizetésekkel együtt. Ezekhez járultak: Fáy Gusztáv főispán és br. Bánffy György 10—10 frttal, Zsembery Adolf 9 frt 50 kr. gr. Serényi János és Hevessy Benedekné 5—5

frttal. Hámos József és Lengyel Andor egyenként 3 frt 50 krral, b. Luzenszky H. és Ruthényi Bela 2—2 frttal, Boeczó Dániel és dr. Stern Benjamin egyenként 1 frt 50 krral. Kubinyi Bertalan, Lovesányi Soma, Vitéz Lajos és Szomor Dezső 50—50 krral. A költségek levonásával marad a tanári nyugdíjlap javára mintegy 250 frt.

A fényes sikert egyébiránt Hámos Aladárné sz. Vay Mariska bárónő biztosította, ki egyébként mint a gömörme-gyei ifjuság báljának lady patronesse sokat fáradozott férjével együtt a közreműködők megnyerése körül, valamint, hogy a távoli vidékről is az előkelő társaságot összehozza.

Sok ily sikert!

Allegro.

A rovás.

Rozsnyó, 1885. febr. 12.

T. Szerkesztő ur! Lapja f. évi 5-ik számának „különfélék“ rovatában „a vásárbérlők zaklatásai“ cím alatt olvastam, hogy a vonatkozó szerződést egész terjedelmében közzéteend*) s a bérlők ellen felmerülő alapos panaszokat közleményei sorába felveszi.

Engedje meg tehát, hogy amaz eljárás ellen, melyet a f. évi január 7—8. napján lefolyt vásár alkalmával a rimaszombati vásárbérlők velem s iparostársaimmal szemben követtek, a nyilvánosság előtt felszólalva, legalább jövőre nézve orvoslást remélhessek.

Ugyanis körültevel 16 éve már, hogy a rimaszombati vásárookra járok s mindig egy és ugyanazon béleti szerződés, egy és ugyanazon árszabás alapján, egy vásári alkalomra 20, mond husz krajczárt fizettünk — mert ennél több nem is követeltethet — helypénzzel. Tudjuk, hogy az említett szerződés, s az annak alapján részletezett, s felsőbb hatóságilag jóváhagyott árszabás lényegében már mintegy 30—40 éves, legfeljebb kifejezéseiben lön a mai kor nyelvezetéhez alkalmazva, s így alaposan hihetjük, hogy az több jogot a város és bérlői javára nem tartalmazhat, nagyobb terhet az iparosokra nem róhat az eddigénél.

Hanem e gyarló okoskodásunkat esüffá tette a rimaszombati vásárbérlők élelmessége, a kik viszont úgy okoskodnak, hogy a mit szerződésük és árszabásuk nem tilt, azt tenni szabad, s így történt, hogy az egy vásári alkalom alatt ók egy vásári napot értvén, mivel a vásár két napon tart, két napra követelték tőlünk a helypénzt.

Hogy ez az okoskodás elég furfangos, azt nem lehet tagadni, de hogy önkényes és a szerződés által megvont határokon túl megy, s hogy ilyet megtűrni egy erkölcsi testületnek, egy hatóságnak, a közönség ipari érdekei rovására, nem volna szabad, az nem kevésbé kétségtelen.

Egyébiránt ez eset alkalmából panaszunk folytán az ottani polgármesteri hivataltól azon megnyugtatást vettük, hogy hasonló esetekben e rélyesen fog intézkedni, s épen ez okból ajánlom pályatársaimnak, hogy alkalomadtán ilyen tulzott követelések ellen panaszt tenni még akkor sem mulasszák el, ha tán módjukban állana fáradságos munkájuk — bár csekély részét — nélkülözni.

Felvideki.

Készséggel adunk helyet e soroknak, már azért is, mert élénk bizonyosságot tesznek iparosaink helyes érzékéről akkor, midőn mérsékelt hangon ugyan, de jogosan keresnek a nyilvánosság előtt orvoslást sérelmeikre.

Merjük reményelni, hogy az ilyen felszólalások illetékes helyen végre is tudomásul vétetvén, a kívánt eredményre vezetnek, és pedig nem csak a fenforgó esetben, hanem minden más hivatalos és magánszemélyek által a közönség érdekei ellen elkövetett akár önkénykedésekkel, akár mulasztásokkal szemben — — ha azok előfordulnak.

Az ilyesmit ellen, bármilyen mérvben vonnók is magunkra némelyek egyéni haragját, mi örömet fogunk kezét azokkal, kikben van bátorság a botránykövek eltávolítását, a rendtelenségek okainak megszüntetését követelni.

Különbön kijelentjük e helyen, hogy a mennyiben még a legjobb száadeku törekvés is csalódhatik, a czáfolatok közlésétől sem akarunk elzárkózni, sőt kötelességünknek tartjuk azoknak díjtalan közlését is, ha tárgyilagosan s oly modorban lesznek tartva, melyet lapunk számára minden közlőtől megkövetelhetünk.

Enyit a jelenlegi levélhez; magának a rovásnak pedig (Folytatása következik.)

A közönség köréből.**)

A rimaszombati uszoda ügyében.

Többek ohaját teljesítenék az intézők, ha az uszoda felállítását függőben tartó akadályt e lapban köztudomásra hoznák, s egyuttal — minthogy a részvényeseknek a teljesített fizetésről semmiemű elismervény nem adatott — közlenék, hogy kik által s egyenkint mennyi fizettetett be ez ideig az aláírt részvényekre?

Egy érdeklődő.

Különlegesség!

A gömörme-gyei ifjuság által folyó hó 17-én rendezett táncvizsgálat alkalmával Horváth ur, a rimaszombati „Rózsa“ vendéglő bérlője egy adag „bal“ árát 1 frt 50 krral állapította meg, de midőn a vendégek, — ilyet rendelvén — fizetnie kellett, a „szabott ár“ 2 frtra lett felemelve, s midőn a vendég e „különös“ eljárás ellen szót emelt, indokolásul azt kellett hallania, — hogy a halat „nem olyan közönséges“ vendégek részére készítették.“ (?) Mindez azonban még nem valami meglepő, „különlegesség“, a dologban csak az, hogy más napon ugyanazon halból már egy forintjával lett egy adag igen készségesen kiszolgáltva „a molyan közönséges vendégek“ is, a kinek tudniillik nincs szerencséje magát a vendéglős ur izlése szerinti „nem közönséges“-ek közé számíthatni. Egy „olyan“ közönséges vendég.

Hírek és vegyések.

Több oldalról intéztetett hozzánk kérdés az iránt, miért nem közöljük a hetenkint megjelenő szépirodal-

*) Lásd lapunk 6., 7. számait. Szerk.
**) E rovat alatt a közérdekű felszólalásokat díjta anulközljük, de felelősséggel a beküldő tartozik.

mi lapok és folyóiratok tartalmának ismertetését? mitután erre a vidéki olvasó közönségnek annál inkább szüksége van, mert csak ez uton nyerhet tájékozást az e nemű irodalmi termékek megbízható irányzatáról.

A kérdés jogosult, s mi nagyon örvendének, ha e tárgyban a közönség köréből indokolt felszólalást tehetnénk közzé, hogy annál feltünőbb lenne igazolható, miszerint ezen ismertetések közlését közművelődési szempontok követelik, a melyeket még a beszterezébányai nagytekinetű pénzügyigazgatóságunk sem szabad figyelmen kívül hagyni. Nem mi vagyunk tehát okai annak, hogy lapunk tartalmát ama — reméljük csak ideiglenesen — félretett közleményekkel nem szaporíthatjuk, hanem a nevezett hatóság, melynek — úgy látszik — ez idő szerint nem igen van hajlama bélyegletei ellen közbevetett felfolyamodásunknak illetékes helyre lett felterjesztéséről minket kiértesíteni.

Pénztézetek. A helybeli takarékpénztár folyó hó 26-án saját helyiségében, a nép- és iparbank pedig 27-én d. e. 9 órakor a „Rózsa“ vendéglő nagytermében tartja évi rendes közgyűlését. A mint értesültünk, az előbbi 18 frt — kr., az utóbbi pedig 4 frt 50 krral állapította meg részvényesei 1884. évi osztalékát.

Hangverseny. Jótékonyágáról általában ismert négyel-tünk s a vöröskereszt egylet iteni fiókja szövetkeze elhatározták, miszerint f. évi március 7-én közös hangversenyt rendezve, közönségünknek alkalmat adnak, hogy kellemes szórakozás útján hozzá meg csekély áldozatát a szenvedők, az árva érdekében. Hogy törekvésüket ez uttal is ohajtott siker koronázza, azt annál bizonyosabbnak tartjuk, mert a műsor, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk, nemcsak változatos, de ritka élvezetes estét biztosít annál inkább, mert az a hangversenyben közreműködők művészi képessége már szélesebb körben ismeretes, hogy sem az ami szerény ajánlatunkra szorulna. Akik meghívott tévedésből nem kaptak volna, azok sziveskedjenek a nevezett egylet elnökségehez fordulni az iránt.

Jókay Mór, a világhírű magyar író születésének 60-ik évfordulója alkalmából e hó 19-én igen sokan — az írói, művészi, az előkelő világ köréből, egyesek és társulatok — keresték fel részint személyesen, részint táviratok útján, szerencsekívánataikkal, tiszteletükkel. — A budapesti egyetemi ifjuság pedig nagyszerű fáklyás menetet tervezett számára, a mi azonban a költő kívánsága folytán elmaradt, s e helyett küldöttség által adotti kifejezést azon szeretetteljes ragaszkodásának, osztatlan tiszteletnek, melyet minden igazán magyarul érezni tudó szív átérez e napon. Jókai magasan szárnyaló lelkét tükrözi vissza a levél, melyben a „tüntetést“ mellőztetni kéri, méltó, hogy e sorokat minél több magyar ifju olvassa és — tanuljon belőlük. Ezért vettük át a P. H.-ból e levelet: „Szeretett, ifju barátaim! A hírlapokból értesemre esett, hogy ti az én hatvanadik születésem napját azzal akarjátok megünnepelni, hogy engem üdvkívánataikkal megtiszteljetek. Rám nézve bizonytalán örömdetes állapot az, hogy hatvanadik betöltött évemben is munkabíró erőmben megtartott az Isten, s a ki azon örül velem együtt örül; s ha Ti is kifejezést akartok ennek adni, az csak hálaomat költi fel. De nagyon kérek titeket, ne kössétek össze a szív nyilatkozatát semmi nyilvános tüntetéssel. Azt nem fogadhatom el. Mondhatnék mellékes okokat, miért nem? Hivatkozhatnám hajlott koromra, gyöngö egészségemre, a téli zord időre, a mik nem tanácsolják, hogy utcai tüntetés hevélyében részt vegyek; de én ti hozzátok szólván, mint okos ember okos emberekhez, mint hazafi hazafiakhoz akarok beszélni. Épen e napok alatt folyik törvényhozásunk termeiben egy hazánk életébe mélyen beható törvényjavaslat tárgyalása, melyhez a kik hozzá szólnak, bizonyára mindannyian szívük legbensőbb meggyőződésének adnak kifejezést. A hazafiúi bölcsesség feladata, nem tágitani a szakadást az ellentétes vélemények között; de inkább közelebb hozni ezeket. Nem kívánatos, hogy bármely oldalról jövő tüntetés e nagy kérdés eldöntésére nyomást gyakoroljon. Az pedig elkerülhetetlen volna, hogy egy nyilvános és tömeges üdvözlés az én személyem számára „most“ a politikai tüntetés-től külön választható nem volna. És én reám magamra nézve is, az egész üdvözlés nektárcsolyhat egyetlen méregeseppje az ellenmondásnak, megkeserítene fenéig. Azért kérek ne hozzatok nekem fáklyákat, hanem hozzátok, ha köszönteni jöttök, a szívetekben égő lángot. Én ennek a lángnak fényénél ragyogóbbnak fogom látni a haza jövőjét, mely Ti rátok van bízva, mely láng se kormot, se füstöt nem hágy maga után. Ezzel a lánggal szívesen látlak Benneteket. Isten tartson meg Titeket és Altalatos hazáikat. Budapest, 1885. február 18. Jókai Mór.“

Arany János, feledhetetlen költőnk özvegye, született Eresy Julianna e hó 19-én d. e. hosszabb betegeskedés folytán elhunyt Budapesten. Fia Arany László s unokája Szél Pirokán kívül a rokonok nagyszáma, köztük a Csengery és Szalay családok keseregnek koporsója felett.

Berkes Lajost, az alig pár héttel előbb meghalt híres magyar zenész Rác Pali méltó vetélytársát, e hó 19-én helyezték sírjába Budapesten. — O is egyike volt azon cigány eredetű művészeknek, kik magyar nemzeti zenénkkel maguknak hírt, dicsőséget, szülőföldjüknök becsületet tudtak kivívni külföldön is. Még nem igen volt élete delén tul. — Korai halála mindenesetre veszteséget okozott azo körben, mely az eredeti magyar zeneért lelkesülni tud.

Elgazolt vasuti ór. A gömöri iparvasutak haesava-nyus-tvai részén levő 24. számú ház órát f. hó 17-én kora reggel, Haesavától mintegy 310 kilométer távolságra összetörve, hol-tan találták. A nyomban megejtett boncolás és vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlen, ki nőt s négy árva hagyott maga után, a tulságos mérvben élvezett szeszes italok áldozata lett, midőn farsangi mulatságából haza térve, a vasut vá-gányon végig dőlt s a vonat által elgázoltatott.

Véres lakodalom színhelye lett ugyancsak e hó 17-én Kokova községe, hol az egyik meghívott vendég, névszerint Horesik János, feleségével valami csekélység végett összerődülve a lakodalmas ház szomszédságában oly éktelen lármát

esapott, hogy a vigadók apraja-nagyja kivánsian tódult udvarára. Ezért még nagyobb tűzbe jött, s botjával kezdte zavarni a különben tétlen bábáskodókat. Végre is két jó ismerőse vállalkozott lecsendesítésére, és sikerült is botját ártalmatlanná tenni, hanem elfeledtek eszimaszáróról, az ősi fegyvertárról, s a másik perczben Horesik kezében eles kés villogott, melylyel maga körül hadonázva, oly szerenesetlenül hatolt a mögötte állott Tomaska Pál nyakába, hogy az rövid felóra alatt menthetlenül elvérzett. A tettes fogva van.

Meghívó.

„Rimaszombat város és vidéke jótékony nőegylete“ s „Vöröskereszt fiókegylete“ **1885. év márczius hó 7-én** Rimaszombatban, a „Három Rózsa“ nagy termében **közös hangversenyt** rendeznek, melyre a t. ez. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőbizottság nevében:

Farkas Ábrahámné, Molnár Lajosné,
mint a nőegylet elnöke. mint a Vöröskereszt-egylet elnöke.

MŰSOR:

I. Szakasz.

1. „Nemzeti zászló“ Huber Károlytól. Előadja: a rimaszombati dalárda.
2. Citharajáték. Előadja: Kalas Róza urhölgy.

3. Magánadal „Ördög Róbert“ ez. dalműből. Előadja: Mihálik Dezsőné urnő, Gerző Angella urhölgy zongorakísérete mellett
4. „Szentiván éji álom“ Mendelsohntól, Liszt F. átíratában. Zongorán előadja: Schmiéd Erzsike urhölgy.

II. Szakasz.

1. Felolvasás Marzso Károly urtól.
2. „Megmondom én“ Papp Dezsőtől. Zongorakíséret mellett éneklük: Nagy Sándor és Percz Samu urak.
3. „Magyar rhapsodia“ Liszt Ferentzről. Zongorán előadja: Schmiéd Erzsike urhölgy.
4. „Magyar népdalok“ Zongorakíséret mellett éneklük: Mihálik Dezsőné urnő.

Kezdeté fél 8 órakor.

Heti naptár.

	Katholikus	Protestáns	Izraelita
Febr. 22. V.	D. 1 Pét. sz.	D. Invocavit	Adar 7
" 23. H.	Eberhard	Reinhard	Adar 8
" 24. K.	Mátyás ap.	Mátyás ap.	Adar 9
" 25. Sz.	Valpurga	Viktor	Adar 10
" 26. Cs.	Sándor	Gottfried	Ad. Est. böjt 11
" 27. P.	Kr. sz. törv.	Leander	Adar 11
" 28. Sz.	Román	Román	Sab. Tezav 13

Napirend:

Minden kedden és pénteken polgári ügyekben-, szerdán és esütörtökön fenyítő ügyekben a helybeli kir. törvényszéknél.

Ugyanazok kedden és pénteken a megyei árvásznél s a városi hatóságnál tanácsülés, kivéve az ünnepekre eső napokat. Minden hétfőn, kedden, esütörtökön nyilvános tárgyalás fenyítő ügyekben a kir. járásbírósnál.

Minden szombaton panaszfelvétel ugyanott, kivéve az ünnepekre eső napokat. Febr. 22. Jótékony ezéla műkedvelői előadás Nagy-Röczen.

" 23. Pelsőczen, Dobsinán országos vásár.

" 25. A m. közg. bizottság erdészeti albizottságának ülése d. u. 2 órakor.

" 26. A rimaszombati takarékpénztár évi rendes közgyűlése saját épületében d. e. 9 órakor.

" 27. A gömörmezei nép- és iparbank rendes évi közgyűlése a „Róza“ vendéglő nagy termében d. e. 9 órakor.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1885. február hó 21-én tartott hetivásár alkalmával a gabonaneműek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	mmásánként	hektoliterenként
Buza	7.20	7.10 5.— 4.90
Feles	6.50	6.20 4.50 4.30
Rözs	6.50	6.20 4.50 4.30
Árpa	6.20	6.10 4.30 4.20
Zab	6.50	6.— 2.90 2.70
Kukoricza	6.50	6.— 4.55 4.40
Bab	—	— — —
Kása	—	— — —
Burgonya	—	— — 2.25 2.15

Felelős szerkesztő: Rábely Miklós.

Magán-hirdetések.

Meghívás.

A „Gömörmezei Nép- és Iparbank“ részvényesei

1885. február hó 27-én d. e. 9 órakor

a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében tartandó **rendes közgyűlésre** ezennel meghívotnak.

TÁRGYAK:

1. Igazgató- és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgató- és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Az igazgató- és felügyelő-bizottság választása.

Rimaszombat, 1885. február 10.

2—2

Az igazgató- és felügyelő-bizottság.

Borárulás nagyban.

Alólirott tisztelettel értesíti Rimaszombat város és vidékének nagyérdemű közönségét, hogy nála a legjobb minőségű, tisztán kezelt **valódi visontai és apczi vörös bor**, ugyszintén a legjobb izü fehér bor nagyban (50 litertől kezdve) a legjutányosabb árak mellett kapható.

Rimaszombat, 1885. január 9.

Burszky Soma.

9—*

Rimaszombatban a Ferenczi-utczán egy három szobából álló lakás stb. bérbe kiadó, ugyszintén a kórház mellett egy hold luczernás eladó, esetleg bérbevehető. — Bővebb értesítést ad

Süteő István,
ügyvéd.

A „Gömörmezei Nép- és Iparbank“ a nála legalább egy évre elhelyezett betétzőkék után 1885. január 1-étől 5% kamatot fizet.

Az igazgató- és felügyelő-bizottság.

1—10

Birtokbérbeadás.

Rimaszombat városa tőzsomszedságában, a zeherei határban, az állami vasutól mintegy jó negyed-óránnyira fekvő, egy tagban levő birtok-illetőség, mely áll 110 osztályozott szántóföld és 35 emberre vágó termő rétből, és ezen kívül 40 hold osztályozott erdő-illetőségből, mely a legjobb legelőnek használható, — s nemkülönben a jelenleg 68 p. m. tiszta buzával bevetett kész őszi vetés, melyet bérlő azonnal használatba vehet, s mely csak arattatásra vár, — egy-másután következő hat évre

haszonbérbe

kiadandó, melyet egyesek, vagy többen társulatba állva, kibérelhetnek.

Bérleni szándékozók jelentkezhetnek Rimaszombatban, ottani polgár Konyha Géza urnál.

Hirdetmény.

A esetneki volt uradalmi közbirtokosság részéről közhírré tétetik, hogy az ochtina. restéri. fekete-pataki. felső sajói, gencsi. rekenyei és kuntaploczai

italmérési jogok és malmok

1885. márczius 16-án Csetneken tartandó nyilvános árverésen 1885. június 1-étől számított 3 évre bérbe fognak kiadni.

Az árverési feltételek előzetesen alólirott nál Csetneken megtekinthetők.

Babnigg Emil,
közbirt. igazgató.

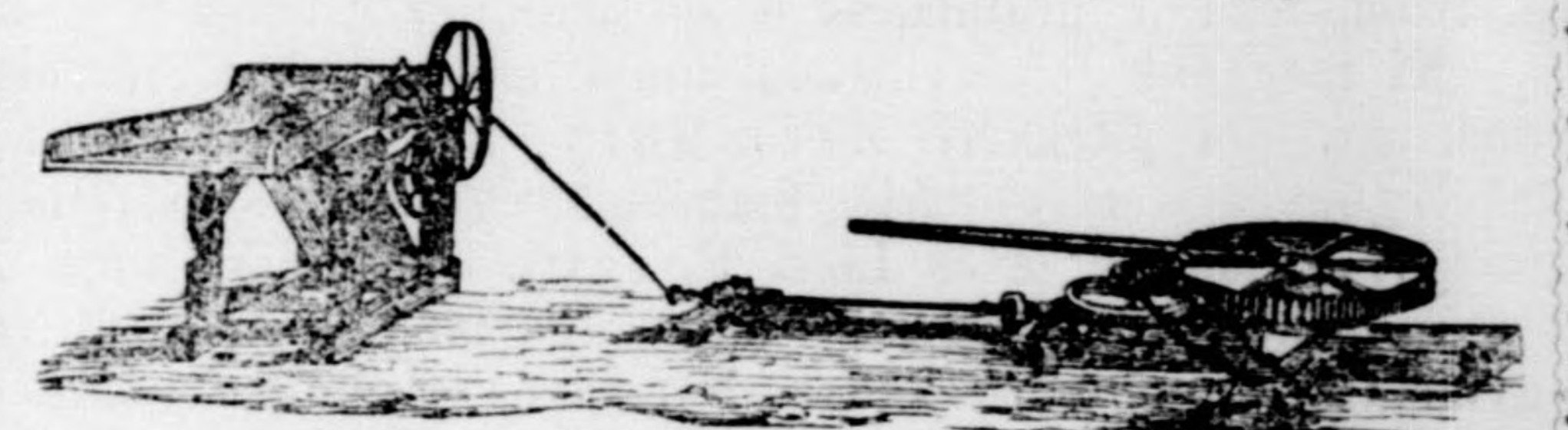
1—3

Az ugynevezett háziszerekről s ezeknek átalakulásáról. A legrégibb idő óta, majd minden népnél szokásban van, hogy kéznél tartanak bizonyos, ugynevezett háziszereket, hogy betegedés esetén azonnal használhassák. De e gyógyszereknek is, melyek nemzedékről-nemzedékre átszállottak, miut minden egyéb földi dolognak, megvolt a magok saját átalakulási folyamatuk. Ugyanazon arányban, a mint például a homályba tapogatózott orvosi tudomány mindinkább az ismeret világába lépett, eltűnedeztek lassaukint ama számtalan, legnagyobb részben az esetlegességszólte keverékekkel állott labdaesai s mixturái a hajdankornak, s helyetadtak a tudomány vívmányai által nyert alapon készült gyógyszereknek.

Ez utóbbiak közt, köztudomás s elismerés szerint első helyen állanak a már évek óta ismert s renkívül kedvelt Brandt Richárd-féle svajzi labdaesok, melyekről első rangu orvosi tekintélyek bizonyítványokat állítottak ki, hogy székre-kedés, vértululás, szédülés eseteiben epe-, máj- és aranyeres bajokban ép oly kellemesen használható, mint biztos hatásu s ártalmatlan gyógyszer. Alig van immár oly ház, a melyben ez a kitünő szer, mely egyéb jó tulajdonságai mellett még olesósággal is bír (egy 50 labdaesot tartalmazó doboz ára 70 kr. s majd minden gyógyszerárban kapható) föl ne volna található, s ily módon Brandt Richárd gyógyszerész svájzi labdaesai a legvalódióbb s legjobb háziszerré váltak és előreláthatólag még igen sokáig mint ilyen, fönn fognak maradni.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, eperjesi-ut 6. szám és Kassa mellett a Csermelyvölgyben.

Ajánl a t. gazdaközönségnek tavaszi idényre szükségeltető gépeket u. m. **szorvetőgépeket, szorva-vetőgépeket, ekéket, boronákat, hengereket, lókapákat, tengeri-morzsolókat, Backer és magtárrostákat, mindennemű szivattyukat, gőz-gépeket, gőzkazánokat stb.**

Csermelyvölgyi gazd. gépgyárunkban Kassa mellett **állandóan jelentékeny készletét tartjuk gégyártmányainknak.**

Képes árjegyzék gazd. gépeinkről, valamint **árjegyzék** öntödénk készítményeiről, kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

1—*

Kiadóhivatal: Budapest V. Nádor-utca 7-ik szám.

Előfizetési árak

a „PESTI HIRLAP“-ra
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Félévre 7 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt 20 kr.
Egy szám helyben 4 kr.
Vidéken 5 kr.

PESTI HIRLAP

Megjelen

mindennap

LEGOLCSÓBB, LEGJOBB, LEGELTEREJDEBB MAGYAR

az ünnep- és vasárnapokat követő napokon is, 2—2¼ iven.

POLITIKAI NAPILAP.

Mutatványszámok kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldetnek.

3—6